

POSTANOWIENIE

22 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 22 sierpnia 2024 r. w Warszawie
zażalenia B. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie
z 22 stycznia 2024 r., II Ca 757/21 (WSC 93/23),
w sprawie z wniosku J. S.
z udziałem B. S.
o podział majątku wspólnego,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę
do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie,
pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego do orzeczenia kończącego postępowanie
w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy w Toruniu odrzucił skargę kasacyjną uczestnika B. S. na postanowienie tego Sądu z dnia 28 września 2023 r. w sprawie o podział majątku wspólnego z wniosku J. S.

Sąd Okręgowy, przywołując treść art. 398⁴ § 3 k.p.c., wskazał m.in., że wobec wezwania na etapie postępowania ze skargi następców prawnych jednej z uczestniczek konieczne było doręczenie im odpisów skargi, ponieważ

uczestniczka zmarła przed doręczeniem jej odpisu skargi. Wnioskodawcy wezwani do uzupełnienia tego braku nie uzupełnili go w terminie oznaczonym w wezwaniu.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył uczestnik, zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 87¹ § 1 i art. 398⁴ § 3 zdanie drugie k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z materiału sprawy wynikało, że po wpływie skargi kasacyjnej do Sądu *a quo* wydano zarządzenie z dnia 13 grudnia 2023 r. o wezwaniu m.in. do przedłożenia trzech odpisów skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi, które skierowano do radcy prawnego M. G. (k. 1650-1651). Zarządzenie to dotyczyło jednak skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestnika postępowania, nie było natomiast kierowane do wnioskodawcy, względnie wnioskodawców, co sugerują merytoryczne motywy zaskarżonego postanowienia. Ponadto, w sprawie występowała wnioskodawczyni i uczestnik, toteż niejasny jest fragment motywów zaskarżonego postanowienia, w którym mowa jest o śmierci „jednej z uczestniczek”. W materiale sprawy brak było zarazem informacji, z których miałyby wynikać, iżby wnioskodawczyni bądź uczestnik zmarli w toku postępowania kasacyjnego, jak również, aby na tym etapie postępowania doszło do wezwania ich następców prawnych.

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić, że uzasadnienie zaskarżonego postanowienia odrywało się od materiału sprawy, w której zostało wydane, a w konsekwencji zaskarżone postanowienie, z racji sposobu sporządzenia jego uzasadnienia, nie poddawało się w istocie kontroli ze strony Sądu Najwyższego, co uzasadniało jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (por. np. *mutatis mutandis* postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2021 r., IV CZ 85/20).

Odrębnym zagadnieniem jest podniesiona w zażaleniu kwestia prawidłowości wezwania do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej, mając na względzie, że w oświadczeniach złożonych do akt sprawy w związku z wezwaniem do usunięcia braków skargi radca prawny M. G. oświadczyła, że nigdy nie przyjmowała pełnomocnictwa procesowego od uczestnika ani pełnomocnictwa

substytucyjnego do zastępowania go w niniejszym postępowaniu (k. 1663), a podpisy złożone na skardze kasacyjnej i pełnomocnictwie procesowym nie zostały przez nią złożone (k. 1667). Jeżeli Sąd Okręgowy uznał to oświadczenie za wiarygodne, a do takiego wniosku musi skłaniać skierowanie do skarżącego uczestnika pouczenia o zaskarżalności postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej wraz z informacją o obowiązkowym zastępstwie przed Sądem Najwyższym w związku z oświadczeniem złożonym przez radcę prawnego M. G. (zarządzenie na k. 1673), to konieczne było najpierw wyjaśnienie, czy skarga kasacyjna została wniesiona przez osobę mającą zdolność postulacyjną (art. 87¹ k.p.c.), której brak pociąga za sobą odrzucenie skargi *a limine* (art. 398⁶ § 2 *in fine* k.p.c.; por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2017 r., I CZ 112/17), a następnie ocena skuteczności wezwania do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej (k. 1650-1651), którego niewykonanie w wyznaczonym terminie mogłoby stanowić podstawę jej odrzucenia (art. 398⁶ § 2 *in medio* k.p.c.). O skutku takim można jednak mówić tylko wtedy, gdy wezwanie do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej jest skuteczne, co zakłada jego prawidłowe doręczenie.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[wr]

[ms]